

Prawo cywilne II

Ciężar dowodu

- Sąd orzeka na podstawie tego, co strony **udowodnią (ustaleń faktycznych)**
- rozstrzygnięcie musi zapaść, choćby nie dało się udowodnić ani **A**, ani **nie-A**

Domniemanie prawne

Art. 339

Domniemywa się, że ten, kto rzeczą faktycznie włada, jest posiadaczem samoistnym.

Art. 340

Domniemywa się ciągłość posiadania.
Niemożność posiadania wywołana przez przeszkodę przemijającą nie przerywa posiadania

Domniemanie prawne

Art. 341

Domniemywa się, że posiadanie jest zgodne ze stanem prawnym. Domniemanie to dotyczy również posiadania przez poprzedniego posiadacza.

Art. 4 u.k.w.h.

Przeciwnie domniemaniu prawa wynikającemu z wpisu w księdze wieczystej nie można powoływać się na domniemanie prawa wynikające z posiadania.

Ciężar dowodu

Art. 6

Ciężar udowodnienia **faktu** spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Ciężar dowodu

„Jeśli A, to B”

Aby uzyskać B, musimy wykazać A.

„B, chyba że nie-A”

Aby uzyskać nie-B, musimy wykazać nie-A.

„B. Nie dotyczy to wypadku, gdy nie-A”

„Jeśli A, to B. Domniemywa się, że A.”

Przykład 1

Art. 385¹

§ 1. Postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne).

§ 3. Nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu.

Przykład 1 cd

Art. 385¹

§ 4. Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje.

Przykład 2

Art. 415

Kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia.

Art. 426

Małoletni, który nie ukończył lat trzynastu, nie ponosi odpowiedzialności za wyrządzoną szkodę.

Przykład 2 cd

Art. 425

§ 1. Osoba, która z jakichkolwiek powodów znajduje się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, nie jest odpowiedzialna za szkodę w tym stanie wyrządzoną.

§ 2. Jednakże kto uległ zakłóceniu czynności psychicznych wskutek użycia napojów odurzających albo innych podobnych środków, ten obowiązany jest do naprawienia szkody, chyba że stan zakłócenia został wywołany bez jego winy.

Wyrok SN z 11.01.2001

IV CKN 1469/00

Według pierwszego [stanowiska] z art. 426 k.c. wynika *a contrario* domniemanie prawne usuwalne, że małoletni, który ukończył 13 lat, jest osobą dojrzałą w stopniu pozwalającym na ponoszenie winy.

W razie zatem stwierdzenia, że małoletni pozwany w chwili wyrządzenia szkody miał ukończone 13 lat, rzeczą tego małoletniego jest obalenie wspomnianego domniemania przez wykazanie, iż w czasie wypadku nie osiągnął on jeszcze odpowiedniego stopnia rozwoju intelektualnego.

W przeciwnym razie zostanie on uznany za zdolnego do ponoszenia winy i będzie mógł odpowiadać za szkodę na zasadzie winy.

Wyrok SN z 11.01.2001

IV CKN 1469/00

Według drugiego stanowiska z art. 426 k.c. nie wynika wspomniane domniemanie.

Rzeczą zatem poszkodowanego powoda jest wykazanie, że małoletni pozwany, mający w chwili wyrządzenia szkody ukończone 13 lat, był w tym czasie dojrzały w stopniu pozwalającym na działanie z rozeznaniem.

Jeżeli dowód ten nie powiedzie się, małoletni sprawca nie zostanie uznany za zdolnego do ponoszenia winy, co wykluczy jego odpowiedzialność odszkodowawczą opartą na tej zasadzie.